

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

IBID Education, afst ondw blnd, vo_buitenland

Kwaliteitsonderzoek

Inspectie van het Onderwijs

Datum vaststelling: 27 september 2019

Samenvatting

De inspectie heeft op 3 mei 2019 en in de week van 11 juni 2019 een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd bij de IBID Education een organisatie die afstandsonderwijs verzorgt voor leerlingen in het buitenland. Wij bezoeken Nederlandse scholen in het buitenland in principe eens in de vier jaar.

School: IBID education
Totaal aantal leerlingen:112
BRIN: 28TU

We constateren dat de kwaliteit van het onderwijs bij IBID education van voldoende niveau is. Alle onderzochte onderdelen zijn minimaal voldoende, een aantal belangrijke onderdelen zijn goed.

Wat gaat goed?

Het is goed dat IBID zich blijft door ontwikkelen. We zagen een professionele organisatie die ict-mogelijkheden steeds beter inzet en verstandige keuzes maakt. Zo kiest de school bewust om zich steeds weer te verbeteren en te ontwikkelen.

De focus ligt op dat waar de school goed in is, namelijk het geven van Nederlands op afstand, met bevoegde en bekwame docenten. Die keuze leidt tot een stevig en gevarieerd en inhoudelijk aanbod dat wij als goed waarderen. Bovendien zagen wij dat docenten en de schoolleiding goed zicht hebben op de vorderingen en ontwikkeling van de leerlingen. De sfeer is veilig en prettig en kenmerkt zich door een respectvolle omgang met de leerlingen en draagt er mede toe bij dat de leerlingen gemotiveerd blijven. De ouders en leerlingen met wie wij spraken bevestigden dit beeld. We hebben het pedagogisch klimaat dan ook als goed gewaardeerd.

Leerlingen krijgen in een één op één situatie degelijk en inhoudelijk voldoende onderwijs. Ouders en leerlingen zijn zeer tevreden en benoemen vooral de toegankelijke communicatie en de goede docenten. Voor IBID, maar ook voor de leerlingen is de samenwerking met de internationale scholen belangrijk en het is een mooie prestatie dat de school functionele contacten weet te leggen.

Het financieel beheer van het bestuur is op orde. Het bestuur heeft voldoende in beeld hoeveel geld het nu en in de toekomst nodig heeft voor het geven van goed onderwijs. Het bestuur besteedt de subsidie vanuit de Nederlandse overheid en de ouderbijdrage op een zorgvuldige manier.

Wat kan beter?

De kwaliteitszorg is voldoende, maar er liggen nog kansen voor de schoolleiding om de leerresultaten op schoolniveau beter in kaart te brengen. Daarnaast kan een overzicht van de kwaliteiten van docenten een mooie aanvulling zijn op het kwaliteitszorgbeleid. Dit om van elkaar te leren en te zorgen voor een min of meer vergelijkbare werkwijze. Tot slot kunnen docenten van elkaar leren door bij elkaar in de lessen te kijken.

Vervolg

Wij hebben vertrouwen in de school en komen over vier jaar weer terug voor een kwaliteitsonderzoek.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het onderzoek	5
2.	Uitgangssituatie en hoofdconclusie	6
3.	Resultaten onderzoek	8
4.	Reactie van het bestuur	13

1. Opzet van het onderzoek

De inspectie van het onderwijs onderzoekt Nederlandse scholen in het buitenland en een aantal scholen voor afstandsonderwijs in principe eens in de vier jaar.

Werkwijze

Wij toetsen de onderwijspraktijk van de school aan de standaarden uit het onderzoekskader 2019 voor het toezicht op Nederlandse scholen in het buitenland.

Standaard	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP6 Samenwerking	•
OP8 Toetsing en afsluiting	•
Schoolklimaat	
SK2 Pedagogisch klimaat	•
Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•
Financieel beheer	
FB1 Continuïteit	•

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben via Skype-lessen bijgewoond, documenten geanalyseerd, vragenlijsten gestuurd naar een aantal leerlingen, gesprekken gevoerd met ouders, docenten, medewerkers en het bestuur/directie van IBID.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Bevindingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- G** Goed
- V** Voldoende
- O** Onvoldoende
- K** Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

2 . Uitgangssituatie en hoofdconclusie

In dit hoofdstuk geven we de uitgangssituatie, de conclusie en het vervolg weer van het onderzoek bij IBID Education.

Uitgangssituatie

IBID geeft wereldwijd Nederlands onderwijs op afstand volgens het IB (International Baccalaureate) programma. De school is in 2000 gestart als stichting met een bestuur. De oprichter had de leiding en stuurde het lerarenteam aan. Inmiddels is IBID een b.v. met de directeur als grootaandeelhouder.

De structuur is gewijzigd omdat het voor het stichtingsbestuur te groot werd en deze nieuwe structuur meer mogelijkheden biedt om snel te schakelen en verder te ontwikkelen. De directeur wordt ondersteund door een klein team en geeft zelf ook nog les. Het is de bedoeling om een raad van toezicht bij de organisatie te betrekken.

IBID is ten opzichte van het laatste onderzoek van de inspectie gegroeid van 82 leerlingen naar inmiddels 112. Er werken 15 freelance docenten voor IBID die meestal verbonden zijn aan internationale scholen. Alle docenten kennen het IB-onderwijs goed en hebben een eerstegraadsbevoegdheid voor Nederlands.

IBID stelt zich ten doel het opzetten en begeleiden van de lessen voor het 'Dutch A Language and Literature SSST'-programma in het tweejarige diplomaprogramma van het International Baccalaureate. Het einddoel is om de leerlingen voor te bereiden op het examen dat ze in het tweede IBDP-jaar moeten afleggen. Dit is zowel een schriftelijk als een mondeling examen. Een IB diploma biedt in principe de garantie voor toelating tot een Nederlandse universiteit. IBID biedt naast het examenprogramma voor het vak Nederlands sinds enkele jaren ook het pre-IB programma. Het niveau van het pre-IB is vergelijkbaar met 2, 3 en 4 vwo.

Het IB-programma is qua niveau te vergelijken met de bovenbouw van het vwo. Het IB-onderwijs heeft wel een andere opzet en invulling met veel aandacht voor analyses, reflectie en beschouwing en aandacht voor de ontwikkeling van persoonlijke vaardigheden. De SSST-lessen bij IBID voor het IB kunnen alleen gevolgd worden door leerlingen die in het buitenland een school bezoeken met een geaccrediteerd IB-diplomaprogramma en die Nederlands als moedertaal in hun curriculum willen opnemen. Het gaat daarbij om de variant 'self taught', dat wil zeggen dat de inhoudelijke ondersteuning niet vanuit de Internationale school wordt verzorgd. Het pre-IB is toegankelijk voor alle leerlingen.

IBID docenten stemmen af met de IB-coördinator van de Internationale school over bijvoorbeeld facilitering en rapportage. De leerlingen krijgen wekelijks onderwijs via een skype verbinding en de docenten kijken gemaakt werk na. Daarnaast is er via whatsapp contact, worden documenten uitgewisseld en geven de docenten feedback op gemaakt werk. Indien nodig hebben docenten vaker contact met de leerlingen.

IBID heeft een uitgebreid netwerk van contacten in het veld van het Internationale Onderwijs, waaronder met de International Baccalaureate Organization zelf. De directeur van IBID is nauw betrokken bij het IB-onderwijs en het nieuwe curriculum en is ook workshopleider. Hierdoor heeft IBID een voorsprong en zijn de nieuwe richtlijnen tijdig uitgewerkt met een aanbod dat hierop is aangepast.

De kwaliteit van het onderwijs van IBID education is voldoende.

Hoofdconclusie

Het onderwijs van IBID, afstandsonderwijs IB-Nederlands voor voortgezet onderwijs is van voldoende niveau. Alle standaarden zijn ten minste als voldoende gewaardeerd. De lessen zijn van voldoende kwaliteit, net als kwaliteitszorg, de samenwerking en toetsing en afsluiting. De school gaat zorgvuldig om met zijn geld en de standaard financieel beheer is eveneens voldoende.

In positieve zin onderscheiden zich de standaarden aanbod, zicht op ontwikkeling en pedagogisch klimaat. Deze standaarden hebben wij als goed gewaardeerd. De school heeft een breed en gevarieerd aanbod en weet goed hoe de leerlingen zich ontwikkelen en passen hier de leerstof en de tijd op aan. Bovendien lukt het de leraren steeds weer om de leerlingen te motiveren. Dit komt door een prettig schoolklimaat met een open cultuur en veel wederzijds respect.

3. Resultaten onderzoek

3.1. Onderwijsproces:

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod			✓
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding			✓
OP3 Didactisch handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	
OP8 Toetsing en afsluiting		•	

Gevarieerd aanbod dat leerlingen uitdaagt

Het aanbod dat IBID aanbiedt is gebaseerd op het eindtermen programma van het IB-onderwijs. Het is voor IBID steeds weer een uitdagende opdracht om voor het Nederlands, met de richtlijnen van het IB, een gevarieerd, interessant en toereikend onderwijsaanbod op samen te stellen. Met de deskundigheid van het team en de schoolleiding slaagt de school er steeds weer in op een goede manier een aanbod samen te stellen dat voldoet aan de richtlijnen van het IB-onderwijs en daarmee ook inhoudelijk aan te sluiten op het vervolgonderwijs.

Door het brede aanbod van literatuur, tekstvormen en de gesprekken en literatuuropdrachten hierover krijgen de leerlingen een goed aanbod Nederlandse taal. Bovendien sluit het aan bij de basiswaarden voor een democratische rechtstaat en de Nederlandse en Vlaamse cultuur.

Wij hebben het aanbod als goed gewaardeerd omdat het zeer gevarieerd is waardoor leerlingen uitgedaagd worden. Er wordt bij de leerlingen sterk een beroep gedaan op analysevaardigheden, beschouwing en reflectie. Naast de schriftelijke taalvaardigheden is er veel aandacht voor mondelinge taalvaardigheden. Bovendien wordt het aanbod steeds weer geactualiseerd en bijgesteld waardoor het onderwijs eigentijds is. Dat komt ook tot uitdrukking in de keuze van de verschillende tekstvormen, die vaak goed aansluiten bij de belevingswereld van de leerlingen en de actualiteit.

De ontwikkeling van de leerlingen is goed in beeld

De school volgt en begeleidt de leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling hebben.

Van alle leerlingen houdt de school zeer systematisch de ontwikkeling bij. Dat doen de docenten met behulp van toetsen, beoordelingen volgens de IB 'assessment criteria' en observaties.

Alles is vastgelegd in een digitaal volgsysteem. Ook vanuit de schoolleiding zijn hier gesprekken over met de docenten om te voorkomen dat leerlingen te ver achter raken en er voor te zorgen dat

ze de goede leerstof aangeboden krijgen. De leerlingen werken met een studieplanner en een portfolio die systematisch door de leraren worden gecheckt. Na ieder blok volgt er een beoordeling op basis van een aantal criteria. De leraren sluiten hier in hun lessen bij aan.

Elke leerling heeft een individuele aanpak. Dat is mogelijk doordat de vorderingen goed worden bijgehouden en het onderwijs hier op aan is gepast. Tot slot vinden wij de zeer gerichte feedback naar aanleiding van de grondige analyse van gemaakt werk goed. Die feedback geven docenten schriftelijk maar ook tijdens de lessen. Het geven van feedback is een belangrijke voorwaarde om te leren en een verdere ontwikkeling door te maken.

Gestructureerde lessen met logische opbouw

Het didactisch handelen van de leraren van IBID stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen. We hebben een paar lessen via een skypeverbinding gezien en zagen inhoudelijk deskundige docenten aan het werk. Zij plannen en structureren de lessen op basis van gemaakt werk van de leerlingen. De lessen passen altijd bij het beoogde eindniveau van de leerlingen en zijn logisch opgebouwd. Al misten we soms het concreet benoemen van de doelen van de les en lagen er kansen om daar aan het einde van de les even op terug te komen.

De leerlingen doen tijdens de skypegesprekken goed mee en tonen zich geïnteresseerd. We zagen dat ze de leerstof hadden voorbereid. Tijdens de lessen waren wel vooral de docenten aan het woord en er was voor de leerlingen soms weinig mogelijkheid om te reflecteren. Bij meer interactie wordt het onderwijs levendiger, bovendien wordt de mondelinge Nederlandse taalvaardigheid dan aangesproken.

Het zou wellicht goed zijn om met het team over het didactisch handelen van gedachten te wisselen en een paar eenduidige afspraken te maken. Bijvoorbeeld over de wijze van nakijken. Het geven van feedback en de opbouw van de lessen. Het bij elkaar in de lessen kijken kan daarbij heel inspirerend zijn.

Samenwerking met internationale scholen essentieel

De school werkt samen met relevante partners om het onderwijs aan haar leerlingen vorm te geven. Het is voor elke docent weer een uitdaging om een goede samenwerking met de internationale dagschool te organiseren. Zo worden de resultaten van IBID altijd meegenomen in de rapporten van de dagschool en de meeste docenten hebben regelmatig overleg/contact om toch zoveel mogelijk aan te sluiten bij het dagonderwijs.

Zorgvuldige toetsing en afsluiting

De toetsing en afsluiting verlopen zorgvuldig. De school werkt nauwgezet toe naar de IB-examen en dit is helder georganiseerd. Leerlingen weten wat er van ze verwacht wordt. De afspraken die

binnen het IB over het examineren zijn gemaakt zijn duidelijk vastgelegd en de directeur van IBID bewaakt dit traject zorgvuldig. De normering en beoordeling is duidelijk.

3.2. Schoolklimaat:

Schoolklimaat	O	K	V	G
SKz Pedagogisch klimaat				2

Respectvol en motiverend leerklimaat

De school heeft een ondersteunend pedagogisch klimaat. Het pedagogisch klimaat hebben wij als goed gewaardeerd. De respectvolle en gelijkwaardige wijze waarop docenten en de leerlingen met elkaar omgaan is opvallend. Bovendien waren de ouders en de leerlingen die de inspectie heeft gesproken hier heel positief over. Ze hebben een groot vertrouwen in de docenten en spreken over een eerlijke, respectvolle communicatie. Bovendien zijn ze heel positief over de wijze waarop de directie een docent bij hun kind zoekt waar een goede klik mee is. Als dat een keer niet lukt is daar een open communicatie over en wordt altijd naar een goede oplossing gezocht. Datzelfde geldt als door ziekte en vertrek een nieuwe docent gevonden moet worden. Hier steekt de schoolleiding met succes veel tijd in. Ouders vinden die pedagogische band tussen de docent en hun kinderen belangrijk. Ze zien dit als een belangrijke voorwaarde om de kinderen gemotiveerd en enthousiast te houden.

3.3. Onderwijsresultaten:

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	

Leerresultaten ruim voldoende, school kan eigen normen stellen

De onderwijsresultaten liggen op het niveau dat op grond van de leerlingkenmerken mag worden verwacht. Dit betekent dat de leerlingen met IB-Nederlands door kunnen stromen naar een Nederlandse HBO opleiding of universiteit. De resultaten worden gecommuniceerd in de schoolgids. De school kan overwegen hier ook haar eigen normen voor te stellen.

3.4. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

Kwaliteitszorg en ambitie steeds professioneler

De school heeft een stelsel van kwaliteitszorg dat steeds verder wordt uitgebreid en overzichtelijker wordt. De directeur heeft zicht op de kwaliteit van het onderwijs. De inrichtingen van de systemen kan efficiënter en daar wordt op dit moment hard aan gewerkt en het ziet er veelbelovend uit.

Het onderwijs van IBID wordt op voldoende mate geëvalueerd. Zo heeft de directeur zicht op de resultaten, de kwaliteiten van de docenten en de voortgang van de leerlingen. Dit wordt allemaal geëvalueerd net als de doelen van het afgelopen schooljaar. Er staan alweer verbeteractiviteiten op de agenda voor het volgende schooljaar. Een belangrijke verbeteractiviteit is het nieuwe curriculum van IB waar IBID haar aanbod op moet aanpassen. De uitwerking is voor een groot deel afgerond maar het moet volgend schooljaar geïmplementeerd worden en docenten worden dan ook geschoold.

Met betrekking tot kwaliteitszorg zou de school de resultaten op schoolniveau beter in kaart kunnen brengen en ook verschillende onderdelen kunnen evalueren om hiervan te leren, eigen normen stellen en concreet te maken wat er goed gaat. Ook zou de school, op schoolniveau, in kaart kunnen brengen hoe de docenten het doen, waar voor het team nog leerpunten zijn en om in beeld te krijgen wie waar goed in is. Zodat leraren van elkaar kunnen leren.

Alle docenten zijn bevoegd, kennen het IB-onderwijs en IBID voorziet ruimschoots in scholing en coaching. Het is positief dat de directeur met een klein team de aansturing en kwaliteitszorg van IBID verder aan het professionaliseren is. Daarbij zou een mooie aanvulling een raad van toezicht zijn, als intern toezichthouder.

De school verantwoordt zich door regelmatig contact met ouders. Ouders geven aan dat ze goed op de hoogte zijn van hetgeen IBID doet. Heel tevreden zijn ze over de communicatie over de leerstof en de resultaten van hun kinderen. Ze worden van het hele leerproces goed op de hoogte gehouden. Naast de contacten en de verantwoording naar ouders heeft IBID contacten met de internationale scholen en participeert de directeur in diverse platformen.

3.5. Financieel beheer

Financieel beheer	O	V
FB1 Continuïteit		•

Het Financiële beheer waarderen wij als voldoende.

Het bestuur is financieel gezond en kan op korte en lange termijn voldoen aan zijn financiële verplichtingen. De school gaat zorgvuldig om met de subsidie van de overheid en de ouderbijdrage. De directeur heeft inzicht in de financiële uitgangssituatie en de ontwikkelingen voor de komende drie jaar. Daar is beleid op uitgezet. In het jaarverslag geeft de directeur inzicht in deze ontwikkelingen en de daaraan verbonden financiële gevolgen.

4. Reactie van het bestuur

Het bestuur ziet een discrepantie tussen enkele van de observaties binnen dit kwaliteitsrapport en de feitelijke werksituatie van IBID. Dit is grotendeels toe te schrijven aan het feit dat het toezichtkader van de Onderwijsinspectie gebaseerd is op criteria voor Nederlandse scholen in het buitenland. IBID is echter geen Nederlandse school in het buitenland, maar een organisatie voor afstandsonderwijs op het gebied van IB (International Baccalaureate)-Nederlands. Het IB-gedachtegoed en –curriculum wijkt af van het Nederlandse onderwijskader.

Zeker naar onze buitenlandse relaties toe is er ook uitleg nodig over de eindbeoordeling ‘voldoende’. Scholen in het buitenland (en daar vallen ook organisaties voor afstandsonderwijs onder) kunnen als maximale score slechts ‘voldoende’ krijgen. Als er op enkele onderdelen toch ‘goed’ wordt gescoord, staat dat voor een uitzonderlijk gunstige waardering.

Er is veel en direct contact binnen het IBID-team: jaarlijkse teamworkshop, contact coördinatoren-docent, een-op-een overleg tussen docenten en directeur, collegiaal overleg tussen docenten onderling. Nieuwe docenten ontvangen coaching van de directeur voor de gehele eerste cyclus van een bepaalde cursus. Examenresultaten en andere belangrijke feiten worden verwerkt, besproken en geanalyseerd, zij het niet altijd in de vorm van statistieken die voor ‘derde’ partijen direct inzichtelijk zijn. Daar wordt aan gewerkt. Beleidsplannen worden binnen het team besproken en vaak direct uitgevoerd of in gang gezet, ze staan derhalve niet altijd expliciet in formele notulen en beleidsdocumenten vermeld. De kwaliteit van het team wordt, kortom, degelijk bewaakt.

IBID is trots op de professionele diversiteit binnen het team. We hechten veel waarde aan een goede ‘match’ tussen een docent en een leerling. Elke docent volgt de vastgestelde werkwijze die hoort bij de door een leerling te volgen curriculum, maar kan daar op details een eigen invulling aan geven die aansluit bij de leerbehoefte van een bepaalde leerling. Dat is cruciaal als het, zoals bij IBID, gaat om individueel (op maat) onderwijs.

Tenslotte nog een aanvulling op punt 3.4 (Kwaliteitszorg en ambitie): Het implementeren van het nieuwe IBDP curriculum is geen *verbeteractiviteit* maar een zorgvuldig voorbereide uitvoering van nieuwe ontwikkelingen binnen het IB. De directeur van IBID is expert op het gebied van IB-taalonderwijs en is al jaren voor het IBO direct en actief (o.a. als workshop leader) betrokken bij de grote curriculumveranderingen die per schooljaar 19-20 op alle IB-scholen wereldwijd zijn ingevoerd. Het is de ambitie van IBID om expert te zijn en te blijven op het gebied van IB-taalonderwijs, zowel op het gebied van ontwikkeling als van uitvoering.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

